

Numărul 3. Oradea-mare 17/29 ianuarie 1899. Anul XXXV.

Apare duminica. Abonament pe an 8 fl., pe 1/2, de an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei

Nicolae Popea

Cronicarii credincioși ai evenimentelor de frunte ce se petrec în viața noastră publică națională-culturală și dorind să aducem fiecăruia tributul recunoștinței și al stimei noastre, am publicat în coloanele noastre biografia și portretul ambilor arhiepiscopi, dintre care a ales congresul din Sibiu pe viitorul cap al bisericii gr. or. române din Transilvania și Ungaria.

Pe Pr. SSa episcopul Ioan Meșianu, pe care majoritatea l-a ridicat în scaunul vacant de arhiepiscop și mitropolit, l-am prezentat prin două portrete: unul din timpul bărbăției, altul din bătrânețe.

Tot astfel procedem și față de Pr. SSa Nicolae Popea, episcopul de Caransebeș, care la aceea alegere a intrunit o considerabilă minoritate de voturi.

În nr. trecut am publicat portretul Pr. SSale după o fotogra-

NICOLAE POPEA.

(După fotografia cea mai nouă.)

fie din anul în care a fost ales episcop al eparchiei Caransebeș; iar acum credem a face o plăcere cetitorilor nostri și în deosebire numeroșilor stimatori ai demnului arhiepiscop, ilustrând această pagină cu un alt portret al său făcut după fotografia cea mai nouă.

Deprindintregire la biografia din nr. trecut accentuăm în deosebire pastorală de la Crăciun a Pr. SSale, care ne înfățișează perfect figura sa de prelat-literat.

În acea pastorală, după ce îndeamnă pe credincioși la viața morală, — totodată le adresează cuvinte călduroase pentru sprigirea literaturii și a presei naționale, mântuina și lăria noastră în noianul luptelor de existență.

Noi toți, căți tinem condeii în serviciul națiunii, ne închinăm cu respect arhiepiscopului, care în acea și soleamnă a fiut să ne încurageze în stăruințele ce susținem.

Povestea reginei binefăcătoare.

De Carmen Sylva.

A fost odată o regină bună la inimă. Ea jînduia să curme toate suferințele pe cari le vedea pe pămînt. Cu cât făcea inse mai mult bine, cu atât par că nevoile sporiau. Mijloacele ei erau neîndestulătoare ca să ajute pe cei săraci; cu vorbe nu putea mîntui de dureri pe cei ce jeliau și mâna ei nu putea vindeca toate boalele. Credea inse cu neputință că Dzeu să fi vrut o lume așa de plină de neajunsuri, și-și închipuia că dacă oamenii ar ști să se poarte, ar fi negreșit fericiți. Atunci se duse la biserică și înălță o rugăciune de a cărei putere și îndrăsneală nici nu-și putea da seamă în acea clipă. Se rugă ca și aceia cari, în necotința lor, nu știu ce s'ar întembla dacă li s'ar împlini ruga.

— Doamne, se rugă ea, de voiu întelni în cale pe vre-un nenorocit, fă ca numai privirea mea să-l mîntue de suferințe, chiar dacă ar fi șă cadă asupra-mi tot nenorocul lui*.

Cu inima îndurerată eși din biserică, întrebându-se dacă Dzeu a ascultat-o. Dzeu pare une-orî a nu ne ascultă ruga... Dar chiar în ziua aceea înțelese că ruga-i fusese împlinită.

Întelni, purtat într'un cărucior, un băiat care nici odată nu umblase. Îl cunoșcea de multă vreme; densus iubiă din tot sufletul pe regina cea bună. Ca totdeauna, ea se apropiă de el, îl apucă de gîngășa mână și, cu glas duios, îi vorbi de repede vindecare. Ochii băiatului se deschiseră tot mai mari, iar regina simți că-i pierde din trup toată vîaga. De-odată băiatul se ridică voios: „Par că aș pute umblă!“ strigă el ca în vis; se sculă din culcușul seii de chin și începă să umble, ca și cum n'ar fi fost nici odată olog. Regina urmări zîmbind chiotetele copilului, se duse acasă, cădu la pat și zăcu multă vreme de damba. Nu vru să ia leacuri; dicea că Dumnezeu o va tămădui, când îi va veni vremea. Așa se și întembla.

De atunci ea tot luă asupra-și boale peste boale: orbi, asurdi, amuți și fu prinsă de friguri; dar tot mai frumoasă, mai tineră și mai luminoasă eșiă din aceste încercări. Nici odată nu se tînguia.

În curînd eși svon în lume de minunata ei putere de vindecare — de și dînsa nici odată nu vorbise despre asta — și oamenii începă să năvălească la regină și s'o chinuiesc cu suferințele lor, fără să bănuiesc ce jertfe le aducea. Se dicea, că regina eră primejduită de toate molipsirile și nu voiă să se fearească de ele, mai ales când eră vorba de copii.

Tot așa cu sărăcia. Șcinea să născociască multe spre a găsi altora de lucru; dar ea de mult nu mai avea nimic și nu-și putea iertă cea mai mică dorință, de oare-ce în totdeauna-i lipsiau mijloacele. Cu tot ajutorul soțului ei iubitor — ajunsese ca Sf. Elisaveta: abia de mai avea o haină.

Numele ei eră de mi de ori binecuvîntat. Lumea cătă să se apropie de dînsa, s'o atingă, să-i prindă o privire; căci lumina ochilor ei mîngăia pe cine oglindea. Pacei care precedea de la dînsa, nimeni nu-i putea sta împotriva.

Mai greu de îndurat îi erau ciasurile în cari nu eră înțeleasă, când potolise o zavistie și drept rîsplată trebuî să auță chiar la vatra sa vorbe neplăcute. Uită o clipă că și aceasta eră o parte din darul ei binefăcător, și plânse în taină. Dar norii se împrăsciară și

regina pricepă că și sufleteteșce avea să ia asupra-și relele altora. De atunci răbdarea i fu neclintită. Oamenii uită că se purtaseră reu cu dînsa și-și închipuiră că necurmat au iubit-o, că n'au hulit-o nici odată. Iar dînsa zîmbia: o privire din ochii ei le dăruise uitarea.

Într'o di o femeie sërmană o rugă: „Măria-ta, singurul meu băiat e pe moarte. Știu că ai buruienî minunate cari vindecă, când nimic nu mai poate vindecă“.

Regina, fără a sta pe gînduri, se duse în pripă lîngă patul în care horcăia tinerul. El deschise ochii împăinjenii și se mai uită odată la dînsa. Această singură privire îi așîă din nou flacăra vieții; resuflarea i se întoarse în piept; buzele, reci și vinete, i se rumeniră și se desghețară, iar muma recunoscătoare se aruncă la picioarele reginei, îmbrățișându-i genunchii.

Întorcîndu-se, de astă dată acasă, regina nu se simți așa ostentă ca de obicei; dar totuș se așteptă, ca o boală grea, poate chiar moartea, să o pîndească. Care nu-i fu spaima, când a doua zi vedu că singurul-i copil cădu greu bolnav, înaintînd cu pași repezi spre moarte!

„Doamne Dumnezeule!“ oftă ea. „Această jertfă n'o vei cere de la mine! Trece peste puterile mele!“ Zadarnică îi fu ruga! Zadarnice iscusitele ei îngiriri! Chiar privirea-i perduse farmecul. Copilul ei nu mai deschise ochii, ci aiură despre ingeri minunat de frumoși și despre flori, pînă ce remase, înșepenit și galben, în brațele ei; iar regina, doborîă, fără lacrimi, fără jelanie, fără puteri, simția numai că arde de dureri. Din acea clipă părea că darul ei a părăsit-o.

Oamenii diceau, că ar fi pierdut încrederea în minunatele ei buruie. Veni o vreme de întunecime pentru sërmana regină. Ea își blestemă făptura și ruga ei. Își aducea vină, că din pricina ei a cădu tot greul nenorocirei sale și asupra îndrăgîtitului ei soț. Lumea îi părea așa de întunecată, ca și cum ar fi fost împresurată de o noapte fără zori, fără primavară, fără pomină frumoși, fără cîntec de păseri, fără nimic în fine; nimic din toate ce altă dată înviorau sufletul ei. Ea, care nu cărtise nici odată, cît timp credușe, că mîntuise pe alții de suferințele lor, găsi astă dată cerul fără îndurare și nu mai avea tîria, de a se bucură de fericirea celeialalte mume, cruțată de groasnica suferință.

După ce în delungă vreme rătăcise în noaptea indoielii, ea adormi în sfîrșit. De odată i se pără, că ușa se deschise, că dragu-i copil întră, strălucitor și fericit, că se așăă pe marginea patului, că îi ridică de pe piept povara durerii și îi dădu bucuria cu un resufflet ce respândia miros de micșunele. Apoi el dîse cu vocea-i dulce: „Mamă, nu plînge! Tu m'ai făcut atât de fericit, cum n'aș fi fost pe pămînt, cu toată iubirea ta aprinsă! Oare nu mi-ai deschis tu cerul? Mi-a fost dat să me întorc acolo, fără dureri și fără pîcate, mulțumită jertfei tale, oh, mamă! Nu plînge! Sînt pururea cu tine! Ai făptuit, în evlavia ta, o greșală, credușd că ai pute să alini toate suferințele lumii și ai fost silită să o ispășești, doborîă la pămînt. Lumea este așa cum o vrea Dumnezeu: o ocnă, un cuptor, o topitoare, o trecere foarte scurtă de la o viață la alta, mai mult sau mai puțin înălțată, după cum am învîțat pe pămînt. Răbdare, mamă! Ciasul mîntuirii tale sună; iar eu sînt pururea lîngă tine, cu lumina și puterea mea! Tu poți încă să mîngăi, pentru că crești într'o viață viitoare, pentru că ști bine,

că ea ne așteaptă pe toți! Moartea nu este! ci numai o renaștere și, oh! mamă, dacă ai ști cât de frumoasă e, ai aștepta-o cu o nespusă bucurie și n'ar mai suspină! Sărăcia, boala, nedreptatea și lupta, trebuie să fie! Acestea toate folosesc numai să ne curățim sufletul, să ne ajutăm între noi și să ne miluim. Iată de ce sunt fericiți aceia, cari ajută pe cei ce suferă, din toate puterile, jertfindu-se și dăruind tot ce au de dat; dar să schimbăm pământul într'un raiu, nu se poate și nici nu trebuie; căci pământul este un loc de muncă, numit de oameni: „iad sau purgatoriu!”

Regina se deșteptă, și de atunci liniștea reintră în sufletul ei. Ea putu să mângăie, să aducă bucurie, dar să vindece... nu! Ea nu mai avea nici o dorință; trăia tihnită și fericită, răspândind pacea în giurul ei.
Sinaia 30 oct. 1898.

Tradusă de :

G. A. MANDY

V'am spus...

*V'am spus în totdauna
Și dor și amăgire
Și n'am făcut tovarăși
La chin și la iubire...
Voî -- cum n'arî răsplătit?
Arî ris de feții mēi...*

*Vrăsmăș mi-arî rupt o coardă
Din harfa mea săracă...
Dar jalea mea din suflet
Ea totuș -- n'o să tacă...
Și de mi-arî rupt o coardă,
Cântă-voî și pe trei!*

MARIA CUNȚANU.

Gărgăunii dragosteî.

Comedie într'un act.

(Urmare.)

Têrgoviștean. Las-o naibii intrunire! Vino cu mine la plimbare...
Olimpia. Nu pot. Interesele partidului nu-mi dau voie.

Têrgoviștean. Am vădut la Constantinescu niște stufe nouă...

Olimpia. (Se apropie de el.) Vrei să-mi comandezî o rochie nouă? Haide!

Têrgoviștean. Dar interesele partidului?

Olimpia. Știi că nu pot să-ți refus nimica, ce-ți face bucurie... Me duc să-mi schimb îmbrăcăminte... Ș-apoi sînt la dispoziție... (Eșind declamează) Doamnelor și domnișoarelor!... Surorî în suferințe... (Ese.)

Scen IX.

Têrgoviștean singur.

Gărgăunii și nimic altceva. Cum a declamat despre intrunirea de astăzi! Și totuș, când a audît de o

toaletă nouă, numai decât a uitat și intrunire și partid și tot.

Scena X.

Têrgoviștean și Gogu.

Têrgoviștean. S'a și încheiat ședința?

Gogu. Încă nu. Eū inse n'am putut s'aștept sfêrsitul, căci a trebuit s'alerg la bancă.

Têrgoviștean. Să iscălești condica de prezență.

Gogu. Să isprăvesc niște afaceri grabnice. Le-am terminat. Ș-acum sînt aici să ve vėd ce mai faceți? Cicoana e bine?

Têrgoviștean. Da.

Gogu. Nene Têrgoviștene, dă-mi voie să-ți fac o declarație.

Têrgoviștean. Poșteșce. (Șed.)

Gogu. Eū ador pe cocoana Olimpia.

Têrgoviștean. Ș-apoi?

Gogu. Cer spriginul dtale.

Têrgoviștean. Sprigin la dragoste? Cine a mai audît și asta? Dacă tu nu ești în stare a-î dobândi inima, culcă-te pe cea urechiă și dormi.

Gogu. Dacă dta ai pune o vorbă pentru mine...

Têrgoviștean. Să me fac mijlocitor de căsătorie? ca mai târziu să me injurați amēndoi? Ferit-a sfântul să me mestec. Vorbeșce-î tu. Tocmai o aștept să vie.

Gogu. Regret că nu mai pot sta. (Se scoală scoțēndu-și ceasornicul.) Am să me duc la institutul nou...

Têrgoviștean. Să faci act de prezență?

Gogu. Adio! În curēnd me întorc. (Ese.)

Scena XI.

Têrgoviștean singur.

I l-am propus odată. Dar și-a rts de el. Și nu me mir de loc. Bine ăice ea, un orangutang... Marin! Acela-î om... Inse naiba-l șcie de ce nu vrea să se însoare. Dacă-l întēnesc, am să-l descos. El nu m'a rugat să pun o vorbă; mi se pare că nici n'ar trebui. Am băgat de seamă că nepoata mea nu-î străină de dēnsul. Trebuie să fie ceva pricină pentru care-l tot vorbeșce de reū; de sigur dragostea. O fi supērată pentru că nu vine să respundă la dragostea ei cu acelaș sentiment... Așă-s femeile. Când te iubesc mai tare, atuncî te ceartă mai strașnic. Și rēposata mea avea năravul acesta. Fie iertata, trebuie că me iubiă grozav, căci nu me mai scotea din injurăturî... Al iată Marin... Acum am să-l iaū de scurt... Sau, sau!

Scena XII.

Têrgoviștean și Marin.

Têrgoviștean. (Grăbind înaintea lui.) Bine ai venit!

Marin. Am promis erî doamnei Olimpia o carte...

I-am adus-o (Pune pe masă o carte.) Ei, ce mai faceți?

Têrgoviștean. (Iuându-î bastonul și pălăria.) Bine, prea bine... Nepoata mi-a vorbit erî mult de dta.

Marin. Sînt foarte încântat.

Têrgoviștean. Se vede că ve potriviți de minune în idei.

Marin. Din contra. Avem principiî diametral opuse.

Têrgoviștean. De minune! Din ciocnirea teoriilor opuse ese adevērnî... Nu fumezi? Tocmai am pri-

mit un tutun excelent. Poftim! (Îi pune tutunul înaintea lui.)

Marin. Mulțumesc. Nu prea obișnuiesc.

Têrgoviștean. Vreaî o dulceață? (Sună.) De care poftesci? Zmeură, portocală or trandafir?

Anica. (Intrând.) Poftiți?

Marin. Mulțumesc. Nu prea obișnuiesc.

Têrgoviștean. (Aniciei.) S'aducî Maderă.

Marin. Pentru mine, mulțumesc. Nu prea obișnuiesc.

Têrgoviștean. (Aniciei.) Du-te la cocoana și-î spune că dl Marin e aici.

Anica. Înțeleg. (Ese în stânga.)

Têrgoviștean. Ei spune-mî, ce obișnuiești dară?

Marin. Nimica.

Têrgoviștean. Poate ești blasat. Ar fi păcat. Om tinăr. Eû țî-aș șci spune leacul.

Marin. N'am obiceiul să iaû leacurî.

Têrgoviștean. De ce nu te 'nsori?

Marin. Aș?

Têrgoviștean. Să me cređi, însurătoarea ți ar fi datoria cea mai bună. Te-ar schimbă cu totul. Iaț-am un exemplul cel mai bun. Ca flăcău am fost ursuz și numă-s blând ca un miel. Fie iertata m'a dăscălit de mirune.

Marin. Eû nu voiû să fiû dăscălit.

Têrgoviștean. Care va să dîcă n'ai gândul să te 'nsori?

Marin. Ba da.

Têrgoviștean. Bine. Vremea trece...

Marin. (Se scoală.) Îndată ce mî-oiû găsi una care să mă creă a me guvernă.

Têrgoviștean. Atuncî, frate, n'ai să te 'nsori nici odată.

Scena XIII.

Aceiași și Olimpia.

Têrgoviștean. (Olimpiei.) Bine că vii. În chestia asta tu poți fi judecătoarea cea mai competentă. Dl Marin dîce că vrea să se 'nsoare.

Olimpia. A! ce surprindere!

Marin. Me rog, n'am đis tocmai așa.

Olimpia. M'am și mirat. Un dușman atât de mare al femeilor!

Marin. Pardon! Sînt dușman numai al gîrgăunilor femeescî.

Têrgoviștean. Ai dreptate. Și eû am luptat toată viața în potriua acelora. Un adevărat rebel de treî-deci de ani. (Suspînând.) Degeaba.

Olimpia. Gîrgăunî! Îndată ce încetăm să fim numai sclave, îndată ce ne luăm voie a avea și noi o idee, o voință — și stăruim a o realisă: numai decăt via domniî bărbați și ne 'ntimpină cu vorba „gîrgăunî“.

Marin. O! nu. Ve stimăm, ve adorăm, când ve vedem în serviciul unor idei potrivite vocațiunii femeescî...

Olimpia. Firește, vocațiunea femeiască o definiți dvoastre bărbați. Adică să stăm vecinic acasă, să tot muncim și să ne plictisim; iar dvoastre, ca niște ființe superioare, să ve petreceți, să ve faceți cheful... Așă v'ar plăcê, nu-î așa? Dar ne-a trecut de șagă. Prețindem emanciparea femeilor.

Têrgoviștean. Bine, dragă. Îne întei eû aș cere emanciparea bărbaților.

Marin. Bine dîci. Aû nu femeile domnesc astăđi?

Olimpia. Noi?

Têrgoviștean. Da, da. Iaû mărturie viața mea întregă... Dar o afacere me reclamă. Ve las un moment singurî. (La parte, eșind.) Îi las să se certe, că doară s'or împacă.

Scena XIV.

Olimpia și Marin.

Olimpia. Vii la întrunirea noastră de astăđi?

Marin. E permis?

Olimpia. Vecinic sarcastic. Noi nu sîntem bărbați și nu ne temem de libertate.

Marin. Veî luă și dta cuvîntul?

Olimpia. Încă nu știu. Dar se poate. Prietenele mele stăruesc mult.

Marin. Ei bine, atuncî am să vorbesc și eû.

Olimpia. Ce vreî să dîci?

Marin. Am să te combat.

Olimpia. Ce complasant!

Marin. Scusă, dar în luptă complesanța n'are loc. Dta susți un principiu, eû me înscriu adversar. Ș-avem să luptăm cu toată forța, căci a nu ne servi de toate armele noastre, ar fi să periclităm principiul ce susținem.

Olimpia. Da, da.

Marin. Prin urmare, te rog, din capul locului, să me ierți dacă me voiû servi și de armele sarcasmului. Ce-î dreptul, taie afund, dar isbutește radical.

Olimpia. Vrei să me faci de ris? Me pun la adăpostul culturii dtae...

Marin. A! ce gîndești! Nu expunem risului persoana ce are complecta noastră stimă.

Olimpia. Dacă me stimezi, nu luă cuvîntul împotriva mea.

Marin. Cu plăcere. Dar cu o condiție.

Olimpia. Ce?

Marin. Să nu vorbești nicî dta.

(Va urmă.)

IOSIF VULCAN.

Inelul.

„Mărioare!“

*Privind inelu-ți de smarald
Strălucitor, visez o țară,
Cu o eternă primăvară,
Și 'n veci cu ceru-albastru, cald.*

*Acolo-aș vrea să stai cu tine,
Și lumînat de-a ta privire
Să caut sub zările senine
O floare: veșnica iubire.*

*Apoi găsînd-o, s'o 'nceleștăm
În inimile noastre calde,
Cum se 'nceleștează 'n aur fin
Strălucitoarele smaralde.*

CINCINAT PAVELESCU.

Măreț și liniștit mergea Tartarin din Tarascon bătând regulat cu tocurele și cu vârful de fier al bastonului, făcea să sară scânteii din pavagiu. Pe bulevarduri, străzi mari sau ulicioare, avea grija să meargă în mijlocul drumului. O măsură escelentă de precauțiune, care-l permite să vești pericolul venind și mai cu seamă a evita ce se aruncă sara pe ferestrele Tarasconului. Vădându-l atât de prevădător, să nu credeți că lui Tartarin îi era frică... Nu! dar se păzia.

Cea mai bună dovadă că nu-i era frică e, că în loc să meargă la club pe drumul drept, el ocolia tot orașul, adică pe drumul cel mai lung, cel mai întunecos și prin ulicioarele cele mai întortochiate, la capătul cărora vedeai Ronul lucind sinistru. Sărmanul om nădăjduia mereu că la respântia unui astel de străzi hoțesci, se vor repeși din întunec și îi vor sări în spate. Ar fi fost bine primiți, ve garantez... Dar va! printr'o batjocură a soartei, Tartarin din Tarascon n'avu nici odată norocul să aibă o întâlnire urită. Nici măcar un câne, nici chiar un beat. Nimic!

Cu toate astea, câte odată o spaimă zadarnică. Un șgomot de pași, voci înăbușite... Să luăm sama! își dicea Tartarin și remănea nemișcat pe loc, căutând să străbată întunericul, ascultând în direcția vântului, punând urechia la pământ după moda indianilor. Pașii se apropia. Vocile deveneau deslușite... Nică o îndoaială! Ei sosia... Ei erau acolo. Tartarin cu ochiul înflăcărat, gâfâind, stringându-se ca un jaguar, se pregătea a năvăli cu un strigăt de luptă... când deodată din întunec auzea glasuri tarasconez care îi strigau liniștit:

„He!... he!... e Tartarin. Bună sara Tartarin“

La naiba! era farmacistul Bézuguet cu familia, care venia de la Costecalde, unde își cântaseră romanța.

„Bună sara! bună sara! mormăia Tartarin furios că s'a înșelat; și sëlbatec, cu bastonul ridicat se repeși în întunec.

Ajuns în strada unde era clubul, curajosul tarasconez mai aștepta un moment plimbându-se în sus și în jos înainte de a intra. În sfârșit obosit de a-i mai aștepta și sigur că nu se vor arăta, mai arunca o ultimă privire de provocare și murmură cu necaz: „nimic! nimic! mereu nimic!“

După aceasta bravul om intra să-și facă partida de bezig cu comandantul.

VI

Cei doi Tartarin.

Cu furia asta de aventuri, cu nevoia asta de emoțiuni tari, nebunia asta de călătorii, de goane, de rătăcirii, cum naiba se face că Tartarin din Tarascon n'a părăsit nici odată Tarasconul?

Căci de fapt, până la vârsta de 45 de ani, curajosul tarasconez nu a dormit măcar o noapte afară din oraș. N'a făcut nici chiar acel faimos voiajiu la Marsilia, pe care ori ce bun provençal îl face când ajunge major. Mult, dacă cunoșcea Beaucaire și Beaucaire nu e tocmai departe de Tarascon, trebuia să treci numai podul. Din nenorocire acest afurisit de pod a fost de atâtea ori luat de apă, e așa de lung și slab și Ronul e atât de larg prin locurile acele, că deși înțelegeți, Tartarin din Tarascon preferă mai bine pământul uscat.

Trebuie negreșit să ve mărturisesc că eroul nostru avea două naturi foarte diferite: „Simt doi oameni

în mine“ a și nu știu care părinte al bisericeii. Cu drept ar fi putut dice asta de Tartarin, care simția în el sufletul lui Don Quijote, aceleași apucături cavale-reșci, același ideal eroic, aceeași nebunie după tot ce e romantic și măreț; dar din nenorocire n'avea corpul romântului Hidalgo, acel corp osos și slab, cea umbra de corp care nu prețuia viața materială, în stare a nu-și scoate douăzeci de nopți armura și a trăi 48 de ciasuri cu un pumn de orez. Corpul lui Tartarin contrariu, era un corp cum se cade, foarte gros, foarte greț, foarte sensual, moale, plâpând, plin de fapte burghezești și de necesități casnice; corpul burtos și cu picioarele scurte ale nemuritorului Sancho Pausa.

Don Quijote și Sancho Pausa într'același om! Înțelegeți ce reu trebuie să fi trăit împreună! Ce lupte, ce sfășieri!... O, ce bun dialog de scris pentru Lucien sau Saint Evremont, un dialog între cei doi Tartarin, Tartarin Quijote și Tartarin Sancho! Tartarin Quijote înfierbîntându-se la descrierile lui Gustave Aimard și strigând: „Plec!“

Tartarin Sancho negândindu-se decât la reumatism și dicend: „Remăi“.

Tartarin Quijote foarte înfierbîntat:

„Acopere-te de glorie Tartarin“.

Tartarin-Sancho foarte liniștit:

„Tartarin, acopere-te de flanelă“.

Tartarin-Quijote, din ce în ce mai înfierbîntat:

„O bune-s pușcile cu două trăgașe, stiletete, lazos-urile, mocassinii!“

Tartarin-Sancho din ce în ce mai liniștit:

„O, bine-s vestele impletite, turecii calzi, căciulile!“

Tartarin-Quijote scos din fire:

„O secure! dați-mi o secure!“

Tartarin-Sancho sunând servitoarea:

„Jeaneto, adu-mi ciocolata“.

Apoi apare Jeaneta cu o escelentă ciocolată caldă și mirositoare și pesmeți de anison, care fac pe Tartarin Sancho să ridă înăbușind strigătele lui Tartarin Quijote.

Și iată cum se face că Tartarin din Tarascon nu a părăsit nici odată Tarasconul.

VII

Europenii în Shang-Hai. Inaltul comerț. — Tătarii. Să fie Tartarin din Tarascon un șarlatan? Miragiul.

Cu toate acestea, Tartarin era să plece odată și să facă o călătorie lungă.

Cei trei frați Garcio-Camus, tarasconezii stabiliți în Shang-Hai, îi oferiseră acolo direcția unuia din comptoarele lor. Asta cred și ei că era viața ce-i trebuia lui Tartarin. Afaceri considerabile, a guvernă o lume întreagă de vîndători, relațiuni cu Rusia, Persia, Turcia asiatică, în sfârșit marele comerț.

În gura lui Tartarin vorba asta de marele comerț era de o mărime!...

Casa Garcio-Camus mai avea și avantajul de a primi câte odată visi'a tătariilor. Atunci se închideau repede ușile, toți vîndătorii își luaă armele, se înălță steagul consular și poc! poc! răsuna de pe ferestre asupra tătariilor.

Ce entusiasm era Tartarin Quijote pentru această propunere, e de prisos să v'o mai spun. Din nenorocire Tartarin Sancho era surd de o ureche pentru așa ceva și după cum el era mai tare, lucrurile nu se putură face.

În oraș se vorbiá mult despre aceasta. Va plecá ? Nu va plecá ? Ne prindem că da ? Ne prindem că nu ? Erá un eveniment. Nu plecá, dar această întâmplare îi făcú multă onoare. Să fi fost la Shang-Hai sau numai să fi trebuit să plece, erá pentru Tarascon aproape acelaș lucru. Se vorbise atât de călătoria lui Tarascon, încât la sfârșit cređurá că s'a înapoiat și sara la club toți acești domni îi cereau lámuriri asupra vieții în Shang-Hai, a obiceiurilor, climatei, a opiului și a marelui comerț.

Tartarin, foarte bine informat, dádea toate amănunțimile cerute și de atâtea ori, încât bravul om aproape nu mai erá sigur că nu a fost la Shang-Hai ; așa că i se părea foarte firesc când povestia pentru a suta oară năvălirea tătarilor : „Atunci imi înarma oamenii, înălțai steagul consular și poc ! poc ! prin ferestre asupra tătarilor“. Tot clubul se cutremurá când auđia asta.

— Apoi Tartarin al nostru e un mincinos scárbos.

— Nu, de o mie de ori nu ! Tartarin nu erá mincinos.

— Cu toate astea el șcicia bine că nu fusese la Shang-Hai.

— Negreșit că șcicia, numai că . . .

Numai că . . . ascultați bine aceasta. E vreme să ne înțelegem odată pentru totdeauna asupra reputației de mincinosi ce cei din Nord au făcut celor din Sud. Nu sânt mincinosi în Sud, mai puțin încă în Marsilia ca în Nimes, ca în Toulouse, ca în Tarascon. Omul din Sud nu minte, se înșală. Nu spune totdeauna adevărul, dar crede că-l spune . . . Minciuna lui nu e minciună, e un fel de miragiú.

Da, miragiú ! . . . Și pentru ca să me înțelegeți mai bine, duceți-ve la Sud și veți vedé. Veți vedé această țară drăcească unde soarele schimbă totul și face toate mai mari decât sânt. Veți vedé acele mici coline din Provençe cari nu-s mai mari ca movila Montmartre și cari vi se vor părea gigantice ; veți vedé Maison Carée¹ din Nimes — un mic juvaer de etageră — care vi se va păre mare cât Notre-Dame. Veți vedé . . . A ! singurul mincinos din Sud, dacă e vre-unul, e soarele. Tot ce atinge el, exagerează. Ce erá Sparta în splendoarea sa ? Un tégușor . . . Ce a fost Atena ? Cel mult o subprefectură . . . și cu toate astea ne apar în istorie ca orașe enorme. Iată ce a făcut soarele . . .

Deci nu trebuie să ve mirați că acelaș soare strălucind în Tarascon, a putut să facá dintr'un fost căpitan de intendență ca Bravida pe bravul comandant Bravida, dintr'o sfleclă un baobab și dintr'un om care erá să plece la Shang-Hai, un om care a fost acolo.

(Va urmá.)

Un june avocat, foarte modern, ȓice verișoarei sale care l-a vestit de căsătoria sa :

— Felicitările mele, dragă Jenico, și dacă te veți divorța vre-odată, compează cu totul pe mine.

Între mincinosi :

— Ia uite sus pe vârful turnului cum șade o muscă !

— Da, da o vedé. Și ceva mai mult, chiar acuma cască și are o . . . măsea găunoasă în gurá.

¹ Edificiul construit de Romani în Nimes.

Poesia română și M. Eminescu.

I

Făria, vitalitatea unui popor se manifestează în produsele sale spirituale. Aceste poartă timbrul individualității poporului, sânt sanctuariul puterilor spirituale, al imaginii. Cât poate, cât șcie un popor, — aceea este depușă în creațiunile sale ; așa dará mintea, susceptiunea poporului. E imensă înse în lucrarea ei mintea, rațiunea unui popor, în genere a genului uman ; ea pătrunde toate adâncurile, până și fenomenele din fundul mărilor ; scrutează lucrul tainic al Creatorului, voinđ a pricepe tot ce e ușor de priceput — sau ce e greú, cugetă că-l va destăinui prin succesiva progresare a fiitorului. Așa a dus mintea omenească o luptă în decursul secolilor, pentru că așa omul să poată face pașii competenței destinațiunii sale. Deceptionism erá prezentul, terenul jalnicei isbânde fiitorului ! . . .

Neîncetat a înaintat spiritul, înarborând cu glorie îndelungele-și ostenele. Mintea omenească a creat progresul, ce cu aripí vênjoase a sburat neîncetat din prezent în fiitor. Învingerea erá lină, dar sigură. Carere-și sânt fructele, să ne uităm impregiur și cu ochi nesiliți în trecutul glorios ! Istoria ne va arată mai bine dezvoltarea elementelor civilizațiunii. Ne va arată și aceea, că ađi sântem pe o cale, pe care înaintând vom ajunge sigur de pe marea suferințelor la țermurile fericirii.

Mintea umană înse de la început nu s'a îndesțuit cu fortificarea numai unilaterală a puterilor sale. Pe lângă aceasta lume, unde necasurile și neajunsurile îi sânt părtașe, unde totul e efluxul unei enigme ciudate, omul a început a căută o altă lume, care în contrast cu a sa e lumea fericirii, lumea idealelor.

. . . Omul aflându-se pentru prima oară în locul destinat pentru el, încungiurat de marea suferințelor și priminelelor ; de marea natură cu frumșetele ei admirabile, cu fenomenele misterioase și vedénd, că e un mic factor în mâna naturei ; recunoscéndu-și micimea și neînsemnătatea sa : a început a vedé în osândirea tuturor elementelor și fenomenelor, tuturor efectelor, o mână tare, care e capabilă a guverná totul prin tactica atotputerniceii sale mâni. Omul, ajungénd la acest pas, intră în o lume cu totul necunoscută, străină, dar care pare a fi adevărata-și patrie . . . O cauză temeinică erá direcțiunea provenită a minții omenești.

După ce oamenii prin șciința înaintării au început a-și asigura prezentul, precum și fiitorul prin ocuparea unor terenuri ; când s'au cugetat la consolidarea existenței lor prin fortificări contra altora sau contra animalelor, cu cari la început duceau o luptă pentru existență : au început a preamări în mod mai eclatant, mai vag fenomenele, efectele misterioase, puterea mistică a universului, a o semnificá și a-i atribuí toată lumea ca creațiune a sa. — Aici e punctul, de unde mâneacă tot ce e sublim, just și onest ; tot ce e pentru om nemuritor și perpetuú. E punctul, de unde imaginea porneșce fortificață prin imensele margini ale lumii ideale ! . . .

Oamenii pentru susținerea lor în timpuri de retriște se luptau între ei sau cu animale ; aceia, cari în luptele aceste au dus un rol mai semnificativ, erau identificați cu ȓei, cu puteri supranaturale. Pentru glorie mulțamiaú lui Dumnezeu și-l láudaú pe eroul lor. În atari momente mintea omului erá inspirată, trans-

portată în regiuni ideale, iar sufletul exaltă. Mîntea eră împinsă de sine spre cugete fantastice, înalte și pe aceste le desvleia în o cuvîntare cadențată. Atare cuvîntare pentru memorie eră ușoară, iar pentru glas plăcută. Aceasta e prima creațiune a sufletului omenesc stîmplat de patimile sale. E o creațiune a geniului omenesc, care deja de la etatea naivă a unui popor pînă la apunerea sa din rîndul celorlalți popoare, e martorul fidel al trecutului poporului fie glorios ori trist; care transmisă din gură în gură în decurs de secolii, ne revoacă în mîntea faptele de glorie străbună, ne predă tot ce a încercat o națiune ori în special un individ, — acea operă măreață a geniului omenesc se numește poezie. — Astfel s'a format poezia la toate popoarele, s'a format în etatea naivă a lor. În poezie se eternisău faptele glorioase ale eroilor națiunii. Atari eternisău trăia în gura poporului, erău căutate de toți fiii națiunii. Prin atari poezii poporul eră unul în cuget și simțire. Cîntărețul eră poporul, poetul el. Atare poezie, care e produsul spiritului, geniului poporului, care e panorama tuturor dispozițiilor sale interne, infalibilul interprete al tuturor afecțiunilor și patimilor sale — se numește poporală. Ea aduce aminte fiilor suferințele și vitejiile strămoșilor, faptele glorioase din timpurile trecute.

Astfel s'a format și la poporul român poezia și ținînd cont de sborul civilizațiunei, de evenimentele circumstanțiale, a luat un avînt mare. Desvoltarea ei depinde de la geniul poetic, cu care e înzestrată cutare națiune. — Poporul român de la fire e înzestrat cu un talent mare poetic, cu o inimă simțitoare și imagine escelentă. „Sufletul lui e un izvor nesăcăver de frumoasă poezie“. Poezia lui e imposantă și plină de genii literare.

... Puțin timp a gustat poporul român cupa fericirii, numai 160 de ani, trăind în patria sa numită „Dacia Felix sau Augusta“. După espirarea acestui timp, se începe era suferințelor și a invasiunei barbare. Din fundul Asiei și Arabiei, din frigurosul nord pornesc nouă popoare, cari încep a devastă imperiul daco-român. Copleșiți de numărul cel mare al barbarilor o parte dintre români s'a tras la munți. Acolo au trăit multe veacuri, și numai după ce s'au liniștit timpurile, s'au lăsat în țara lor. Aici au dat de popoare pacifice, s'au așezat între ele. Dar cît timp au fost la munți și-a păstrat originalitatea, limba, care e condițiunea existenței și propășirii unei națiuni. „Manserunt et hodie manent vestigia ruris“. Și-a păstrat individualitatea sa poporul român și mai departe subjugat fiind de cruzimea și vijeliile secolilo: desnaționalisatori, dar ce e mai mult, a promovat cultura popoarelor vecine.

... Dar în decursul secolilor și timpurilor de grele încercări, poezia a fost adevărata mîngăiere a națiunii aproape desperate. Ea a fost unicul tesaur, unicul sprigin moral al națiunii. Ea a îndurat tot aceste suferințe... și tocmai pentru aceea, din ea putem observa mai bine tăria, durerea, bucuria și suferințele națiunii. Ne arată, că poporul român e un fitu vesel al naturei; e tare în credința lui cătră Dumnezeu, își iubesc patria, vatra, copiii sei. Aceste sînt însușirile literaturii nescrise și formează conținutul doinelor, hoanelor și cîntecelor haideușeci

Solidaritatea acea, care eră odinioară între popor și poet, cu timpul începă a slăbi. La început toată națiunea îi eră în ajutor poetului, cîntărețului, dar cu încetul poetul a ramas fără sucurs, singur. Din acest

timp se ridică bărbați poeți, cari nu exprimă în cînturile lor sentimentele națiunii, ci numai dispozițiunea lor proprie și astfel se naște poezia artistică la toate popoarele. Ea este așa dară suma produselor spirituale scrise ale unor bărbați poeți.

Poezia artistică la noi începe a se desvoltă, când cea poporală s'a dat uitării. Acoperit de vîlul întunecului, a zăcut născutul geniului poporului, prețiosul fruct al națiunii. Astfel poeziei artistice i-a lipsit baza, pe care să se fortifice. Pe cerul românismului plutia nori grei, cari cutremurau vîzduhul prin ciocnirea lor; iar fulgerul lumina pămîntul greu de obeșile robilor!

Tot lucrul își are finitul se!...

Norii cei groși se reslățiră! Printre ei licăria câte-o steluță, apoi mai multe... se ivi luna... apoi soarele cu mireasa lui, cu deita „ziua“.

S'a ușurat și jugul poporului român, a putut și el odihni, dar n'a odihnit! Strivit de necasurite secoailor, aproape distrus de lovirele nemiloase ale barbarilor, n'a stagnat, ci a dat naștere apostolii generoși și rezoluți, cari au propogat ideii mărețe, sublime. Mulți dintre dînșii au suferit martiragiū, dar ideile lor au secerat isbîndă și s'au desvoltat, îndulcind prin fructul lor toată națiunea.

Aceștia au fost bărbați providențiali, cari totul cu ce au dispus, l-au pus în serviciul națiunii, ba și dreptul lor cel mai sacru, dreptul de a viețui. Devisa lor a fost cultivarea națiunii și ridicarea ei la terenul, pe care emulează celelalte națiuni culte.

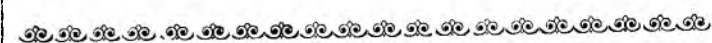
Astfel națiunea slăbită a fost fortificată în scurt timp prin zălul neobosit al fiilor sei, prin rezultatele salutare ale zălului lor, în a căruia cadre eră răstrînsă civilizațiunea europeană. Acești bărbați devotați causei sante naționale, au deschis toate terenurile, respîndind lumină, ca niște faruri luminători.

Poezia poporală așa și-a aflat adevărați bărbați, cari au priceput în destul mîntea ei în viața poporului român. Au priceput, că servind de basă poeziei artistice, se va depune o basă solidă literaturii naționale. V. Alexandri a fost primul, care a dat o atențiune cuvenită prețioaselor fructe ale poeziei poporale; acele le-a adunat, le-a făcut proprii literaturii scrise și astfel i-a asigurat eternitatea. Petrile fundamentale ale mărețului edificiu al literaturii, le-a depus el atunci și astfel a pregătit tinera generație la o soluțiune mai ușoară a problemei naționale.

Din acest timp se desvoltă cu pași repeși literatura poetică a noastră.

Ultima fasă a poeziei ni-o indică operațiunea poetică a lui Eminescu, care prin geniul seū poetic a dus la perfecțiune poezia română. A înzestrat-o cu calitățile cele mai frumoase ale lirei celei mai înalte. Adevărat geniū, care a creat o lume nouă pe ruinele lumii vechi a poeziei; o fantomă, ce prin repedele sei sbor lasă urme grave, însemnate.

YBIO.

Curățirea mînilor. Pune într'o sticluță un pîhărel de glicerina englezăscă și un mieș de lămăe. Bate bine ori de câte ori vrei să te servești. Frecând mîntele cu acest lichid, piełița se curăță, se înmoae și se întăreșce. Se poate parfuma această preparațiune cu ori ce esență dorești.

SALON.

Sara de Sân-Văsiu în Arad.*

Arad 1 ianuarie v. 1899

Stimate Liviū,

De și la alții anul nou a trecut, al nostru, al Românilor, d'abiă acum se începe și dacă bunul Dzeu ne va ține în viață până la 1901 și dacă propaganda începută de Donici va avé acelaș efect, ca propunerea unui fost vlădică d'a se schimbă calendarul, ajungem să ne serbăm anul nou, tocmai cu 13 zile în urma gregorianiștilor.

Tu, care trăești la sate și încă într'un sat nemolipsit de străini, nu-ți prea poți închipui ce înseamnă a serbă noaptea de Sân-Văsiu într'un oraș, în care te copleșește marea de străini.

Dacă ai vini la Arad, și-ți recomand să vii, apoi te vei convinge, că fruntașii minții românești d'aici din Arad, de și sunt puțini, dar sunt cu atât mai insuflețiți pentru tot ce e bun, frumos și folositor.

Pe lângă alte multe lucruri frumoase, ce au pus la cale fruntașii aradani, ei au întemeiat și un cor și l-au pus sub diriguirea talentatului profesor seminarial dl Trifon Lugojan.

Prestațiunile acestui cor și mai ales cea de asară m'a incredințat pe deplin despre adevărul maximei „Voeșce și vei puté“.

Petrecerea, botezată cu modestul titlu de „convnire socială“ s'a început la orele 8, în vasta și frumoasa sală a otelului „Central“, care a fost ticsită de lume românească, în cel mai adevărat înțeles al vorbeii.

Primul punct din programul netipărit, dar bine reușit, a fost „Drapelul“, o cântare eroică și admirabilă, care a fost de bun augur pentru reușita și-a celorlaltele puncte, dintre cari al doilea a fost „Hora Dobrogei“, cea mai frumoasă compoziție a regretatului profesor de la Brașov, Nicolau Popovici. Am audīt-o în Sibītū și în Brașov, dar nu-mi pare reuș, că am ascultat-o și asară. A fost admirabil cântată. „Imnul unirei“ și „Stelele“, care a fost repetată, ne-a dovedit, că avem d'a face cu un cor bine dirigiāt și conșciențios instruat.

Punctul ultim, „Despărțirea Basarabiei“ (cuvintele de Iosif Vulcan) a fost lăsată la urmă, întocmai ca bucatele cele mai bune, care se pun la capătul mesei. Arangearea acestei bucăți a făcut-o ănsuș eminentul dirigent și a fost cântată cu cele mai frumoase sunete ce pot eși din pieptul omenesc. Vocile clare și puternice ale drăgălașelor coriste, dar tot odată dulci și vibrătoare, au făcut ca sala să isbucnească în aplause. Dar aplausele încetează ca prin farmec odată cu primul mărgăritar pe care corul îl scoate, repetând încă odată duiosă „Despărțirea Basarabiei“.

Sopranul curat ca argintul al dșoarelor Felicia Beleş și Georgina Antonescu te transpunea într'o lume ideală, iar alt-ul dșoarelor Dora Vuia și Hortensia

* Printr'o indiscreție am ajuns în posesia acestei epistole, pe care o publicăm cu gândul, că adresatul și așa va ajunge la cunoșcinta celor ce cuprind.

Miclea, mai ales în „Despărțirea Basarabiei“ îți umplea inima de o satisfacție rēcoritoare.

Debutând așa de minunat, nu pot întrelăsă d'a nu-ți comunica și ție numele dnelor și dșoarelor coriste, precum și pe al dlor coriști, care alegă la probe, pentru a ridică vața Românilor în de străini copleșitul Arad. Iată-le: Coriste: Dnele Elena G. Moldovan (sopran), Lucreția I. Russu Șirianul (alt); dșoarele: Felicia Beleş (sopr.), Lucreția David (sopr.), Hortensia Miclea (alt), Iuliana Raicu (alt), Victoria Niga (alt), Maria Simon (sopr.), Ersilia Stefu (alt) și Dora Vuia (alt). Coriști: Dni: Vasile Arjira (bas), Alexiū Babescu (bas), George Boambēu (bas), Cornel Lazar (bas), Liviū Magdu (bas), Petru Mirișan, dr. Ioan Rațiū, Romul Roșescu, Cornel Pavloviciū (tenor), Vasile Stefu (bas).

După concert, mesele s'au făcut la o parte și s'a început jocul vesel și vioiū, cum e datina la Român, când aude melodiile negrilor artiști. Deita Terpsichore poate fi mulțumită cu jertfa ce i s'a adus, căci tinerețul în frunte cu simpaticul candidat de avocat, dr. Ioan Rațiū a înciripat o petrecere și o animație, cum — după cum spunea bătrânii — nu s'a mai pomenit în Arad. Dșoarele la rēndul lor, dansău și cu trupul și cu inima, încât să-ți blastemi soartea, că nu ai fost în sala de la „Central“.

Dșoarele Georgina Antonescu și Hortensia Miclea au avut fericita idee d'a se presentă în frumosul costum național. Le felicit și le-am felicitat și asară, că le-am vėdut că și în port țin să-și dovedească sentimentul național, care le stăpânește inima.

La orele 12 lumina s'a stins, pentru ca să-și rēspāndească iarăș razele asupra parchetului în noul an. Cu toți ne-am felicitat imprumutat, iar profesorul seminarial, dr. George Proca ne-a urat la toți un an bun și spornic în fapte bune și naționale, după care dl dr. Stefan C. Pop a arătat care e rolul tinerimeii și în special al celei din Arad, căreia i-a făcut meritate elogii. Pētrunđetoarea vorbire a aprigului Român a fost secundată de imnul „Deșteaptă-te Române“, care a fost cântat cu atāta însuflețire cum rar ți se dă să audī.

Din frumoasa cunună de dame însemnez pe următoarele: Antonescu, Beleş, Florescu, Lucreția și Maria Herbay, Emilia Miclea, Elena Moldovan, Morar (Nădlac), Nemet, Raicu, Russu Șirianul, Oltean, Letiția Oncu, G. St. C. Pop, Pop (Bocsig), Popovici, Purcariū, Ștefănuș, Stefu și Vuia. Dintre dșoare, afară de coriste, am observat pe următoarele: Dra Costin (Brad), surorile Livia și Octavia Deseanu, surorile Victoria și Letiția Dimitrescu, dra Milian (Dezna), Aurora Milovan (Măndruloc), dra Mladin (Chișineu), Maria Morariū (Nădlac), Elena Moise, Ida Pop (Bocsig), surorile Aurora și Fragola Rubenescu și surorile Șandor.

Lista numelor nu e completă, dar nu eū sūnt de vină că nu e completă, ci una dintre frumoasele coriste, care, dacă e de vină, că mi-a abătut privirea de la ceialalți āngerăși, apoi cu atât mai vėrtos merită lauda ta, că făcēdu-me pe mine fericit, m'a făcut și mai comunicativ și acestei împregiurări ai să mulțumeșci scrisoarea aceasta.

Așa am pășit noi aradani pragul noului an cu veselie, cu sufletul tare, cu convingerea nestrămutată că inima românească nu va întârziă să se trezească cu desevēșire la adevărata ei viață.

MĂNIȘOR.

P. S. La petrecerea de la sfēșitul lui februarie să nu faci cumva să nu vii! Diua ți-o voi comunica mai târziū. M.

Sara de Crăciun la Mûnich.

Mûnich, ianuarie 1899.

Sara de Crăciun a fost serbată cu mult succes și de colonia română de aici. Tineri zeloși, aflători aici la studii, veniți din toate părțile locuite de Români — arhitecți, pictori, sculptori, mecanici, stud. în drept, filosofie etc. din România, Moldova, Basarabia, Transilvania, Banat, până și din Macedonia — și-au dat întâlnire frățească în sara aceea.

Dna Vlad, și ca cea mai în vârstă damă română aici, rugată fiind, cu multă amabilitate și bunăvoință, a primit oare-cum patronagiul asupra acestei serate a tinerimei din loc; și în giurul dsale s'au grupat și au luat parte la petrecere și dșoarele române din Mûnchen, și anume dșoarele: Sofia Ciuntu (pianistă absolventă a conservatorului din Dresda,) Virginia Ciuntu (pictoră), — (ambele rurori, foarte gentile, cu proprietăți în Bucovina și Moldova,) amabila dră E. Elinescu (din București, studentă la universitate aici,) și încă celelalte domnișoare, tot pictore, (la Academia de dame), și aceste sunt, gentilele și drăgălașele, dșoarele: Laura Vlad (din Lugoș, Banat, fiica dnei Vlad), M. Bărbulescu (din Tulcea, Dobrogea), Sofia Nădejde, fiica scriitoarei Sofia Nădejde (din București), Cecilia Cuțescu (Olteancă) și Florica Condruș (cea mai tineră, Brăileancă.)

Au ținut vorbiri foarte călduroase, insuflete, tinerii: Adrian Cristea (din Sibiu), Trăian Mihaiu (din Orăștie), și N. Ilescu (din România). Afară de acestea a fost citită o lucrare a dnei Vlad (Sofia Vlad-Radulescu) apărută odată și în „Familia“ despre: „Cum se îmbracă ea“ (Parisiana adevă, — și în comparație: Româncea — sau mai bine: Românele de pretotindenii.) Tinerii artiști din România mai puțin înflăcăcărâți naționaliști și mai mult artiști, n'au ținut vorbiri, dar au contribuit cu toții la animația generală. Au urmat apoi producțiuni musicale, de dșoarele Ciuntu, Vlad și de dnii Crețoiu, Cristea, Liuba și Ilescu. Ș-a-poi s'a 'ntins mândra „Horă“ urmată de mulțime de alte dansuri, valsuri, mazurce — dar cele mai multe naționale românești.

Animați de reușita acestei pe'receri, tinerimea română de aici, lînde și speră a se consolidă tot mai mult în „societate“ în marea de străini ce o încunjură.

Unul din cei de față.

LITERATURĂ.

Noua lucrare a poetului Coșbuc. Distinsul nostru poet, dl George Coșbuc, a terminat istoria rebelului ruso-româno-turc, scrisă din însărcinarea ministrului de culte dl Haret pentru usul școalelor. Lucrarea poartă titlul „Povestea unei coroane de oțel“ și va fi tipărită în șapte mii de exemplare cu cheltuiala ministerului de culte. Am publicat și noi câteva specimene din aceasta lucrare și avem promisiunea autorului, că vom mai da la lumină din ele, înainte d'a apare în carte.

Scrieri noue de dl Maiorescu. Djarul „Opinia“ din Iași serie, că dl Maiorescu ar fi declarat la mai mulți prieteni, că în curând va implini 30 ani de profesorat și atunci se va retrage la pensie, va renunță la advocatură și se va stabili la Iași, pentru

a îngriji publicarea unui bogat material de literatură și filosofie, adunat și meditat de dsa în ultimii șapte ani.

Anuarul financiar și economic pe anul 1898, redactat de Petra-Petrescu, a apărut la Sibiu în tipografia archidieceșană. Anuarul este continuarea Compasului român, redactat asemenea de dl Petra-Petrescu. Anul acesta este mult mai bogat decât cei de pân'acuma. Conține: Institutele de băni și societățile comerciale române. Numerul acestora este 71, iar alte patru se înființau pe când anuarul se află sub tipar. În partea literară găsim: Jubileul Albinei, cu multe portrete; O conferență a băncilor române, Causalele rentei de profesorul I. Socaci și un capital practic din Contabilitatea dublă de profesorul I. C. Panțu. De vîndare la autorul în Brașov, prețul inclusive porto 2 coroane 40 băni; în România 3 lei.

Revistă medicală. *Clinica*, revistă medicală, este titlul unei publicațiuni care a apărut la București sub direcția eminentului chirurg dl dr. Assaky. La dreptul vorbind, „Clinica“ reapare, căci dl dr. Assaky a mai scos aceasta revistă înainte d'a părăsi țara. „Clinica“ va apăre de doue ori pe lună.

TEATRU.

Producțiune teatrală-musicală în Viștea-de-jos. Inteligența din Viștea-de-jos a arangiat duminică, la 22 ianuarie st. n. o producțiune teatrală-musicală în casele dlui comerciant Dionisie Stanciu. S'au cântat și declamat; apoi s'au jucat piesa „Gelosie pentru gelosie“ comedie într'un act, localisată de V. Onișor; „Zăpăciții“ comedie într'un act, localisată de Th. Alexi. După teatru a urmat dans.

Serată declamatorică-musicală în Sebeșul-Săsesc. Duminica trecută s'a dat în Sebeșul-Săsesc o serată declamatorică-musicală. S'au cântat coruri de Humpel, Musicescu; s'au declamat poezi de Coșbuc; în sfârșit s'au predat doue scene din „Despot-vodă“ de Alexandri și canțoneta „Herșcu Boccegiul“ asemenea de Alexandri.

Serată teatrală-declamatorică în Orăștie. În duminica trecută s'a dat în Orăștie o serată teatrală-declamatorică. Înteu dșoara Măriuța Gelmărean a declamat poezia „La oglindă“ de G. Coșbuc; apoi s'a jucat „Cărlani“ vodvil de C. Negruzzi; în sfârșit dl Constantin Baicu a predat „Mama Anghelușă“ canțoneta comică de V. Alexandri.

MUSICĂ.

La opera română din București a cântat în șeptemăna trecută cu mare succes renumita artistă română dna Theodoriny. Efectul cel mai mare l-a avut în operele: Gioconda, Carmen, Trovatore.

O nouă cântăreață română în Italia. Dșoarele din Italia vorbesc cu mult entuziasm despre o nouă cântăreață română, dra Maria Herescu, care a debutat cu mare succes în teatrul din Ivrea, în opera „Poluso“. Dra Herescu a plecat din România acum trei ani și în intervalul acesta a făcut studii strălucite la conservatorul din Milan.

Demisiunea dlui Musicescu. Dl Gavril Musicescu a demisionat pe ziua de 1/13 aprilie din posturile de profesor de armonie de la conservatorul din Iași și din acela de șef al corului mitropolitan de acolo.

Concert la Petroșeni. Învățătorul Ioan Sêrb din Petroșeni a arangiat acolo a doua zi de Crăciun un concert declamatoric-musical. Corul a cântat mai multe piese, dl Ioan Sêrb a cântat un solo „Prea târziu“, apoi un duet „Moșul la drum“ cu studentul Seb. Stanca; iar dșoara Elena Stanca a declamat poesia „Balul mascat“ de Iosif Vulcan. E de observat, că cele mai multe din dșoarele care au făcut parte din cor nu sânt române.

C E E N O U.

Hymen. *Di Aurel Vălean*, candidat de avocat, originar din Borhid în Sătmar, la 17/29 ianuarie își va serbă cununia în Lugoș, cu dșoara Alesandrina Ianculescu, fiica dlui Iulian Ianculescu, cunoscutul fruntaș român de acolo. — *Di Ioan Părdian*, prim-comptabil la „Oraviciana“ din Oravița, s'a logodit cu dra Ersilia Baloane din Ticvanu. — *Di Constantin Vuculescu* și dșoara Emilia Pașca ș-au serbat cununia la 7/19 ianuarie în Lipova.

Noul vicar al Făgărașului. Părintele Iacob P. Macaveiș, viceprotopopul D. Sân-Mărtinului, a fost numit paroc și vicar foraneu arhiepiscopesc al Făgărașului, în locul Rds. Basiliu Rațiș, care va luă catedra de profesor la seminariul din Blaș.

Balul de la palatul Cotroceni. Săptămâna trecută, luni, a fost balul de la palatul Cotroceni, la care a asistat și regina. Peste 400 de persoane au luat parte la aceasta serată, care a fost cât se poate de strălucită. Printre invitați se aflau toți membrii corpului diplomatic cu doamnele lor; dñii miniștri cu soțiile lor; mai multe persoane de distincțiune, cum și numeroși dñi ofițeri-generalii, superiori și inferiori din garrisoană. Dansurile au fost foarte animate și cotilionul, care a început pe la orele 2 jum., a ținut până la orele 5 dimineața. Obiectele de cotilion au fost de toată frumusețea; flori au fost oferite cu profuziune. În marea sală de mâncare, doue bufete au fost servite în permanență. Regina s'a retras pe la orele 1 jum. din noapte.

Congresul internațional al orientaliștilor anul acesta se va ține la Roma în 1—15 octobrie. Președintele comitetului arangiator este contele de Gubernatis; pentru Românii dl V. A. Urechia, care a făcut și directorului revistei noastre onoarea d'ăi trimite o cartă de membru al Congresului, care îi dă dreptul a luă parte ori a asistă la importante lucrări științifice, istorice și literare, la care s'au angajat a contribui cele mai mari ilustrațiuni ale lumii, precum și la admirabilele serbări ce se vor arangia la Roma și în sudul Italiei în onorea congresiștilor, cel puțin în dece orașe mari italiene. În Bucovina asemenea cartă i s'a trimis și părintelui S. Fl. Marian, un alt membru al Academiei Române. Aflăm din „Tribuna Poporului“ că și dl dr. Stefan Pop, avocat în Arad, a primit cartă de membru.

† **Ioan Bran Pap de Lemény et Kozla**, c. r. consilier la curtea de apel în pensiune, fost căpitan suprem al districtului Făgăraș, asesor și defensor matrimonial la consistoriul mitropolitan gr. or. român, a încetat din viață la Brașov în 11/23 ianuarie în etate de 88 ani, lăsând în doliu familie mare. Reposatul a fost unul din fruntașii români, care a avut rol mare în stăruințele de înaintare ale națiunii, începând din 1848 și până la adâncele sale bătrânețe, cum vom arată mai pe larg cu alta ocaziune. Acum îi ȳicem, fie-i țerina ușoară.

Au mai murit: *Emilian Popoviciș*, inginer-șef de secție a Căilor ferate române, în București, la 8/20 ianuarie, în etate de 39 ani. — *Veduva lui Ubicini*, neuitatul italian filo-român. Guvernul român s'a grăbit a exprima prin legațiunea sa din Roma velle sale regrete și condolențe; iar pe coșciug s'a pus o cunună în numele guvernului român.

DIN LUME.

Gerul în America nordică. În America nordică domnește un ger teribil, care stă în contact isbitor cu clima dulce din Europa. Așă în ȳilele trecute a fost la New-York un frig de 17 grade R. sub zero. În alte localități gerul a fost și mai teribil. Așă, la Soratoga a fost 27 grade, Pittsburg 31, Winnipeg 43, Calgary 46 grade etc. O mulțime de persoane au murit de frig, asemenea și vite numeroase. Între săracii miseria e îngrozitoare. Mortalitatea e foarte mare. Cataracta de la Niagara a înghețat în toată latitudinea sa și sub acest magnific pod de gheață curge în vârtej fluviul Mississipi, care resistă încă gerului teribil. În Montreal se construșește un splendid palat de gheață.

Puterea ochilor frumoși ai unei femei. Mare senzație produce acum în New-York un proces contra soților Moore. Dl Moore e acusat că, cu ajutorul soției sale, a stors bani de la un hotelier. Faptul este următorul: Într'o sară dna Moore juă cărți cu hotelierul. Jocul de cărți se prefăcui în curând în joc de amor. De-odată apărui dl Moore cu revolverul în mână și încasă de la hotelier suma de 5000 dolari. Caracteristica acestui proces zace în frumusețea extra-ordinară a dnei Moore. Judecătorul a hotărui că în cursul procesului dna Moore să stea cu spatele la fața de jurați, ca nu cumva ochii ei, de o frumusețe fermecătoare, să hipnotizeze pe jurați și astfel să abată justiția de la calea adevărului și a dreptății. Un ȳiar american a descoperit secretul acestor ochi minunați: Dna Moore are în centrul pupilei o mică pată, care-i dă o putere extraordinară asupra inimii și... pungei bărbaților.

Proprietar, redactor respunȳător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDĂS NR. 296 b.)

Oroloage americane de buzunar.

Cu garanța că nu-și perd coloarea de nickel, construcțiunea li e mai precisă și mai bună decât a celor mai scumpe.

Prețul unuia 3 fl

Cu garanța până ce ține proviziunea.

Pentru acesta laaș argințit cu 60 cr.

Aparat de ras automat

Fox, veritabilă fabricațiune solingenă, premiat la mai multe expozițiuni, exercițiul nu-i necesariu. Tăierea exclusa. Munca curată și comoda. Scuteșce de boală de piele. Durabil și cruțător de bani.

Bucata 3 fl

Cuțitul din oțel cu *** iar celelalte părți din alpaca.

Un cuțit separat 1 fl.

Se poate comandă la

Alexandru Pollák comisionar principal

Budapesta V. ker. Kálmán-utza 11.

Colectanților li se trimite după 5 exemplare
1 gratuit. 15—26